

Vorbereiding 18.5: De wonderbare spijziging

Schriftgedeelte

Lukas 9:10-20, Mattheüs 14:13-21

Thema

De wonderbare spijziging

Exegese

Mattheüs 14:13-21

Intro

Als achtergrond bij deze geschiedenis is het goed om te letten op de beschrijvingen van voedselwonderen in het Oude Testament. Het meest bekende is misschien wel het wonder van het manna in de woestijn (Exodus 16). Er is een dubbele overeenkomst, omdat het niet alleen gaat om een wonder, maar het vindt allebei plaats in de woestijn. Bij uitstek de plaats waar een mens zijn afhankelijkheid ontdekt. Een ander – misschien minder bekend – voedselwonder vindt je in 2 Koningen 4:42-44. Daar is de overeenkomst vooral gelegen in het feit dat het gaat om het geloof dat iets wat weinig of niets lijkt, door Gods zegen meer dan genoeg is.

Een tweede belangrijk punt is dat het verzorgen van een maaltijd in de Bijbel hoog gewaardeerd wordt als uiting van gastvrijheid. In deze geschiedenis stelt de Heere Jezus zich op als de Gastheer, Die Zijn volk van al het nodige voorziet.

Vers 13-14

Dit gedeelte begint met een terugverwijzing naar het bericht over de executie van Johannes de Doper. Als dit bericht Jezus ter ore komt, vertrekt Jezus met zijn discipelen naar 'een woeste plaats'. Dat woord 'woest' wijst op de woestijn. Een plaats waar ze alleen kunnen zijn en waar het rustig is. De reden van dit vertrek is tweeledig. Enerzijds ontloopt Jezus hiermee het risico om net als Johannes opgepakt te worden. Dat wil Hij niet, omdat Zijn tijd nog niet gekomen is. Tegelijk trekt Hij zich ook terug, omdat Hij rust zoekt voor Zichzelf en Zijn discipelen.

Rust die hun door de schare niet gegund wordt. Zij horen waar Jezus heengaat, volgen Hem en vinden Hem. Juist op zo'n moment, waarop wij mensen misschien juist wel boos zouden worden, lees je dan dat de Heere Jezus met 'innerlijke ontferming' bewogen wordt. Dat woord 'innerlijke ontferming' wordt in de Bijbel alleen maar voor God gebruikt. Dan gaat het over Gods diepste liefde. In Jesaja 63:15 wordt dat tot uitdrukking gebracht met een verwijzing naar 'rommelende ingewanden'. (Zie voor de verbinding tussen deze uitdrukking met liefde ook Psalm 40:9, Hooglied 5:4, Jeremia 31:20.) Het woord dat in het Hebreeuws gebruikt wordt, is bijna hetzelfde woord als 'baarmoeder'. Dat is het ultieme voorbeeld van 'ontferming'.

Let er op dat hier blijkt dat de Heere Jezus een volkomen Zaligmaker is. Niet alle mensen worden door Hem genezen, maar degenen die wél genezen worden, zijn het levende bewijs dat Jezus niet alleen vergeeft, maar ook geneest.

Vers 15-16

Naarmate de tijd vordert, ontstaat er echter een probleem. Zo denken de discipelen tenminste. De mensen zijn er niet op voorbereid om lang in de woestijn te blijven. Ze moeten nu snel naar huis anders hebben ze straks tekort aan eten en daarmee ook te weinig energie om de reis naar huis te maken. Er klinkt een licht verwijt in hun woorden. 'De tijd is voorbijgegaan', zeggen ze. Met andere woorden: het is nu wel weer mooi geweest. Best schokkend als je bedenkt wat er daar op dat moment aan de gang is. Jezus toont Gods ontferming in de genezing van zieken! Jezus' reactie naar de discipelen is dan ook een test. Hoe willen zij omgaan met deze 'schare'? Hun reactie is kort en eerlijk. We hebben hier niets dan vijf broden en twee vissen. Dat is inderdaad niets als je ziet wat er moet gebeuren. Vijfduizend mensen voeden (vers 21). Dat gaat dus niet, tenzij...

Vers 17-19

Jezus' opdracht is opvallend. In die tijd was het gebruikelijk dat leerlingen zorgden voor het onderhoud van hun leraar. Andersom kwam niet voor.

Die vijf broden en twee vissen lijken misschien wel niets, maar toch vraagt Jezus het te brengen. Kort gezegd maakt Jezus hier een paar dingen duidelijk. Allereerst leren de discipelen dat zij alléén niet kunnen wat Jezus van hen vraagt. Ten tweede leert Jezus Zijn discipelen dat Hij recht heeft op zelfs dat 'weinig' wat zij hebben. Ten derde maakt Jezus hier duidelijk dat als wij het weinige dat Hij ons eerst gegeven heeft aan Hem teruggeven, Hij dat zal zegenen. Zo wordt glashelder dat wij zonder Hem niets zijn én dat Hij ons, mensen, toch in dienst wil nemen met wat wij hebben ontvangen.

Jezus 'zegt' het brood. In betekenis is dat ons bidden en danken in één. Het goede dat wij ontvangen, is een zegen (1 Timotheüs 4:4). De erkenning van deze zegen brengt, als het goed is, ook dankbaarheid mee. Verder is het goed om te bedenken dat het uitspreken van de zegen gewoonlijk gedaan werd door de gastheer. Zo stelt Jezus Zich hier dus op. Hij is gekomen om Zijn volk het goede te geven (zie ook de intro).

Vers 20-21

In deze verzen wordt iets zichtbaar van de overvloed van Gods genade. Allen die door Jezus worden gevoed, raken verzadigd. Niemand heeft iets te kort. Er blijft zelfs over. Het getal twaalf is in de Bijbel een bijzonder getal. Het volk Israël bestond uit twaalf stammen. De twaalf overgebleven manden verwijzen naar de volken. Jezus komt eerst naar Zijn volk Israël, maar Hij is uiteindelijk de Redder van de wereld. Bij dit wonder wordt dus al iets zichtbaar van Pinksteren. Tenslotte wordt nog een indruk gegeven van de menigte. Maar liefst vijfduizend mannen zijn het. Met vrouwen en kinderen erbij dus ruim tienduizend.

Geloofsleer

- HC zondag 50 De vierde bede van het Gebed des Heeren
- NGB art. 13 De voorzienigheid Gods en regering aller dingen
- DL 3 en 4, 8 Roeping
- DL 5, 2 Toevlucht tot Christus

Gebedspunten

- Dank dat de Heere met innerlijke ontferming bewogen werd toen Hij de schare zag. Nog steeds wil Hij zich zo ontfermen over zondige mensen.
- Dank voor het geduld dat de Heere Jezus heeft met Zijn discipelen, maar ook met ons. Elke dag weer.
- De Heere Jezus geneest ook zieken. Bid voor de zieken die de kinderen kennen.
- Ontdekking van onze eigen leegheid. Zonder Uw hulp kunnen wij niets doen!
- Laat ons inzien dat U recht heeft op alles van ons.
- Vraag om de overvloed van Gods genade.
- Dank God voor het eten wat wij iedere dag in overvloed uit Zijn Hand ontvangen.

Psalm- en liedlijst

Maak een keuze uit de volgende psalmen en liederen:

Psalm	19:1	Het ruime hemelrond
	34:5	Vreest, vreest Hem t' allen tijd
	66:2	Al 't aardrijk smeeke' U, neergebogen
	67:1	D' algoede God zij ons genadig
	75:1	U alleen, U loven wij
	81:12	Opent uwen mond
	85:3	Merk op, mijn ziel, wat antwoord God u geeft
	145:3	Zij zullen, uit de volheid van 't gemoed
	146:4	't Is de HEER', Wiens alvermogen
	GdH:5	Geef heden ons ons daag'lijks brood
Lied	ZB	Alzo lief had God de wereld
	ZB	Looft de Heere, mijn ziel
	ZB	Op bergen en in dalen
	ZB	Stilte over alle landen
	ZB	Wie maar de goede God laat zorgen
	UMK	Twee vissen en vijf broden
	UMK	Voor al uw goede gaven, Heer

Introductie op de vertelling

Hoe ziet een woestijn eruit? Laat de kinderen vertellen wat ze weten. Waarschijnlijk komen ze met het stereotiepe beeld van een uitgestrekte, kale vlakte met zandduinen en een hoge temperatuur. Maar dit geldt slechts voor een klein deel van de woestijnen op aarde. Er zijn rotswoestijnen, grindwoestijnen, zoutwoestijnen en zelfs ijswoestijnen. (Laat eventueel even wat plaatjes van de verschillende soorten woestijnen zien, zodat de kinderen een beeld krijgen van de onherbergzaamheid.) Een woestijn is een gebied met minder dan 200 mm neerslag per jaar.

Landelijk Contact Jeugdwerk
Christelijke Gereformeerde Kerken

Ook in het land Israël zijn woestijnen. Bergwoestijnen om precies te zijn. Er groeit en bloeit nauwelijks iets. In het Oude Testament trok het volk 40 jaar (!) door de woestijn. Vlak nadat het volk in Elim genoten had van de waterfonteinen en de palmbomen, kwamen ze in de bergwoestijn Zin. Daar mopperde het volk weer tegen Mozes en Aäron. Er was geen eten. Welk voedselwonder gebeurde er toen? (Ze kregen manna.) Ook in het Nieuwe Testament gebeurden er wonderen met voedsel. Daarover gaat de vertelling van vandaag.